

ประโยค ป.ธ. ๓
 แปล มครเป็นไทย
 สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

แปล โดยพยัญชนะ

๑. เทสนาวสานเน จตุราสีติยา ปาณสหัสสานัน ฐมาภิสมโย อโหสิ ฯ
 เสฏฺฐิปุตุโตปิ วัสมตถเก จิตโก ว สห ปฐิสุมภิทาหิ อรหตฺตํ ปตฺวา วัสโต
 โอริยุห สตฺถุ สนฺติกํ อากนฺตฺวา ปณฺจปฺปติญฺจิตฺเตน วนฺทิตฺวา สตฺถารํ
 ปพฺพชฺชํ ยาจิ ฯ อถ นํ สตฺถา ทกฺขิมหตฺถํ ปสारेตฺวา เอหิ ภิกฺขุติ
 อาห ฯ โส ตาวเทว อญฺจปริกฺขารธโร สญฺจิวสฺสตฺเถโร วีย อโหสิ ฯ อถ
 นํ ภิกฺขุ อาวุโส อุกฺกเสน สญฺจิทตฺถสฺส เต วัสสส มตฺถกโต โอตฺรนตฺส
 ภยํ นาม นาโหสิติ ปุจฺฉิตฺวา นตฺถิ เม อาวุโส ภยนฺติ วุตฺเต สตฺถุ
 อาโรเจสุํ ภนฺเต อุกฺกเสโน น ภายามิติ วทติ อญฺตํ วตฺวา อญฺณํ
 พฺยากรโธตีติ ฯ สตฺถา น ภิกฺขเว มม ปฺตฺเตน อุกฺกเสเนน สทิสา
 ฉินฺนสํโยชนา ภิกฺขุ ภายนฺติ น สนฺตสนฺตีติ วตฺวา พฺราหฺมณฺวคฺเค
 อิมํ คาถมาห

สพฺพลํโยชนํ เจตฺวา โย เว น ปฺริตฺสฺสติ

สงฺกาคิํ วิสํยุตฺตํ ตมฺหํ พฺรุมิ พฺราหฺมณฺนติ ฯ

ปุเนกทิวสํ ภิกฺขุ ฐมฺสภายํ กถํ สมญฺจฺจาเปสุํ ก็ นุ โข อาวุโส
 เอวํ อรหตฺตฺปนฺนิสฺสยสมฺปนฺนสฺส ภิกฺขุโน นญฺจึตฺตรํ นิสฺสาย นญฺเหหิ สทฺธิ
 วิจฺรณการณํ ก็ อรหตฺตฺสฺส อฺปนฺนิสฺสยการณฺนติ ฯ สตฺถา อากนฺตฺวา
 กาย นฺตฺถถ ภิกฺขเว เอตฺรหิ กถาย สนฺนินฺนินฺนาติ ปุจฺฉิตฺวา อิมาย นามาติ
 วุตฺเต ภิกฺขเว อุกฺขมฺเปตํ อิมินาเอว กตฺนฺติ วตฺวา ตมตฺถํ ปกาเสตฺถุ อตีตํ
 อาหริ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. อตีเต กิร กสุสปทสพลสสุ สุวณฺณเจตฺตเย กรียมาเน พาราณสีวาสิโน
 กุลปฺตุตา ปหูตฺ ขาพณียํ โภชนียํ ยานเกสุ อาโรเปตฺวา หตฺถกมฺมํ กริสฺสามาติ
 เจตฺตยฺญฺจานํ กจฺจนฺตา อนฺตรามกฺเค เอกํ เถรํ ปิณฺฑทาย ปวิสฺนตฺํ ปสฺสึสฺสุ ฯ
 อเถกา กุลธิตฺตา เถรํ โอลเกตฺวา สามิกํ อาห สามิ อโย โน ปิณฺฑทาย
 ปวิสฺติ ยานเก จ โน ปหูตฺ ขาพณียํ โภชนียํ ปตฺตมสฺส อหฺร ภิกฺขุ
 ทสฺสามาติ ฯ โส ปตฺตํ อหฺริ ฯ ตํ ขาพณียโภชนียสฺส ปุเรตฺวา เถรสฺส
 หตฺถे ปตฺติจฺยาเปตฺวา อุโภปิ ปตฺถนํ กริสฺสุ ฆนฺเต คฺคุมฺเหหิ ทิฏฺฐจฺจมฺมสฺเสว
 ภาคิโน ฆเวยฺยามาติ ฯ โสปิ เถโร จิณฺหาสโว ตสฺมา โอลเกนฺโต เตสํ
 ปตฺถนาย สมิซฺฉนฺภาวํ ญตฺวา สิตํ อกาสิ ฯ ตํ ทิสฺวา सा อิตฺถิ สามิกํ
 อาห สามิ อมฺหากํ อโย สิตํ กโรติ เอโส นฺฎทารโก ฆวิสฺสตีติ ฯ
 สามิโกปิสฺสา เอว ฆวิสฺสตี ฆทฺเทติ วตฺวา ปกฺกามิ ฯ อิหฺ เตสํ ปุพฺพกมฺมํ ฯ
 เต ตตฺถ ยาวตฺยาญํ จตฺวา เทวโลเก นิพฺพตฺติตฺวา ตโต จวิตฺวา सा อิตฺถิ
 นฺฎเกเห นิพฺพตฺติ ปุริโส เสฏฺฐิเคเห ฯ โส เอว ฆทฺเท ฆวิสฺสตีติ ตสฺสา
 ปฏฺวีจฺนสฺส ทินฺนตฺตา นฺฎฺเหหิ สทฺธี วิจริ จิณฺหาสวตฺถรสฺส ทินฺนปิณฺฑปาตํ
 นิสฺสา ย อรหฺตฺตํ ปาปุณฺนิ ฯ สาปิ นฺฎฺธิตฺตา ยา เม สามิกสฺส คติ มยฺหํปี
 सा เอว คตีติ ภิกฺขุณฺนินํ สนฺติเก ปพฺพชิตฺวา อรหฺตฺเต ปตฺติจฺหิตฺติ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มครเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ในกาลเป็นที่สุดลงแห่งเทศนา อ. การรู้พร้อมเฉพาะซึ่งธรรม ได้มีแล้ว
 แก่พันแห่งสัตว์ผู้มีลมปราณ ท. แปลสืบสี่ ๆ แม้อ. บุตรของเศรษฐี ยืนอยู่แล้ว
 บนที่สุดแห่งไม้เป็นเทียว บรรลุแล้ว ซึ่งพระอรหันต์ กับ ด้วยปฎิสัมภิตาท.
 ลงแล้ว จากไม้เป็น มาแล้ว สู่น้ำนัก ของพระศาสดา ถวายบังคมแล้ว
 ด้วยอันตั้งไว้เฉพาะแห่งองค์ห้า ทูลขอแล้ว ซึ่งการบวช กะพระศาสดา ๆ
 ครั้งนั้น อ. พระศาสดา ทรงเหยียดออกแล้ว ซึ่งพระหัตถ์เบื้องขวา ตรัสแล้วว่า
 อ. เธอ เป็นภิกษุ เป็น จงมา ดังนี้ กะบุตรของเศรษฐี นั้น ๆ อ. บุตรของ
 เศรษฐีนั้น เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งบริวารแปด เป็นราวกะว่าพระเถระผู้มีพรรษาหกสิบ
 ได้เป็นแล้ว ในขณะนั้นนั้นเทียว ๆ ครั้งนั้น อ. ภิกษุ ท. ถามแล้ว ซึ่งภิกษุ
 ชื่อว่าอุคคเสนนั้นว่า คุณก่อนอุคคเสน ผู้มีอายุ ชื่อ อ. ความกลัว ไม่ได้มีแล้ว
 แก่ท่าน ผู้ข้ามลงอยู่ จากที่สุด แห่งไม้เป็น อันมีศอกหกสิบเป็นประมาณ
 หรือ ดังนี้, ครั้นเมื่อคำ ว่า คุณก่อนท่านผู้มีอายุ อ. ความกลัว ย่อมไม่มี
 แก่กระผม ดังนี้ อันภิกษุชื่อว่าอุคคเสนนั้น กล่าวแล้ว, กราบทูลแล้ว แก่
 พระศาสดาว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อ. ภิกษุชื่อว่าอุคคเสน ย่อมกล่าวว่า
 อ. กระผม ย่อมไม่กลัว ดังนี้, อ. ภิกษุชื่อว่าอุคคเสนนั้น กล่าวแล้ว ซึ่งคำ
 อันไม่มีแล้ว ย่อมพยากรณ์ ซึ่งพระอรหันต์ผลอันบุคคลพึงรู้ทั่ว ดังนี้ ๆ
 อ. พระศาสดา ตรัสแล้วว่า คุณก่อนภิกษุ ท. อ. ภิกษุ ท. ผู้มีสังโยชนอันตัด
 แล้ว ผู้เช่นกับ ด้วยอุคคเสน ผู้เป็นบุตร ของเรา ย่อมไม่กลัว, ย่อมไม่
 สะดุ้ง ดังนี้ ตรัสแล้ว ซึ่งพระคาถา นี้ ในพราหมณวรรคว่า

อ. บุคคล ไดแล ตัดแล้ว ซึ่งสังโยชน์ทั้งปวง
 ย่อมไม่สะดุ้งรอบ, อ. เรา ย่อมเรียก ซึ่งบุคคล
 ผู้ไปล่วง ซึ่งกิเลสเป็นเครื่องข้อง ผู้พรากแล้ว
 (จากสังโยชน์) นั้น ว่าเป็นพราหมณ์ ดังนี้ ฯ

ในวันหนึ่งอีก อ. ภิกษุ ท. ยังวาจาเป็นเครื่องกล่าววว่า คุก่อนท่านผู้
 มีอายุ อ. อะไรหนอแล เป็นเหตุแห่งการเที่ยวไป กับ ด้วยนักพื่อน ท. เพราะ
 อาศัย ซึ่งธิดาของนักพื่อน* แห่งภิกษุ ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยอุปนิสัยแห่งพระอรหัต
 อย่างนี้ ย่อมเป็น, อ. อะไร เป็นเหตุแห่งอุปนิสัยแห่งพระอรหัต ย่อมเป็น
 ดังนี้ ให้ตั้งขึ้นพร้อมแล้ว ในโรงเป็นที่กล่าวกับเป็นที่แสดงซึ่งธรรม ฯ
 อ. พระศาสดา เสด็จมาแล้ว ตรัสถามแล้วว่า คุก่อนภิกษุ ท. อ. เธอ ท.
 เป็นผู้นั่งพร้อมกันแล้ว ด้วยวาจาเป็นเครื่องกล่าว อะไรหนอ ย่อมมี ในกาลนี้
 ดังนี้, ครั้นเมื่อคำว่า อ. ข้าพระองค์ ท. เป็นผู้นั่งพร้อมกันแล้ว ด้วยวาจาเป็น
 เครื่องกล่าว ชื่อนี้ ย่อมมี ในกาลนี้ ดังนี้ อันภิกษุ ท. เหล่านั้น กราบทูลแล้ว,
 ตรัสแล้วว่า คุก่อนภิกษุ ท. อ. เหตุนั้น แม่ทั้งสอง อันอุคคเสนินั้นนั้นเที่ยว
 กระทำแล้ว ดังนี้ ทรงนำมาแล้ว ซึ่งเรื่องอันเป็นไปล่วงแล้ว เพื่ออันประกาศ
 ซึ่งเนื้อความ นั้น ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. ดังได้สดับมา ในอดีตกาล เมื่อประชาชนกำลังสร้างพระเจดีย์ทอง
 เพื่อพระกัสสปทศพล พวกกุลบุตรชาวเมืองพาราณสี บรรทุกของเคี้ยวของ
 บริโภคจำนวนมากในยานน้อยทั้งหลายเดินไปยังเจดีย์สถานด้วยตั้งใจว่า
 พวกเราจักกระทำหัตถกรรม พบพระเถระรูปหนึ่งซึ่งกำลังเข้าไปเพื่อบิณฑบาต

* แปลอีกนัยหนึ่งว่า เป็นเหตุแห่งการอาศัย ซึ่งธิดาของนักพื่อน แล้วจึงเที่ยวไปกับด้วยนักพื่อน ท. ฯลฯ

ในระหว่างทางแล้ว ๆ ลำดับนั้น นางกุลธิดาคนหนึ่งมองดูพระเถระแล้ว พุทกะสามีว่า นาย พระผู้เป็นเจ้าของพวกเราเข้ามาอยู่เพื่อบิณฑบาต หนึ่ง ของเคี้ยวของบริโภคของพวกเราในยานน้อย ก็มีเป็นอันมาก ท่านจงนำบาตร ของพระผู้เป็นเจ้านั้นมา พวกเราจักถวายภิกษา ๆ สามีนำบาตรมาแล้ว ๆ ภรรยาบรรจубาตรนั้นให้เต็มด้วยของเคี้ยวของบริโภคแล้ว ให้สามีวางลงใน มือของพระเถระ, แม้ทั้งสองคนก็ทำความปรารถนาว่า ท่านเจ้าข้า พวกข้าพเจ้า พึงเป็นผู้มีส่วนแห่งธรรมอันท่านเห็นแล้วนั้นแล ๆ แม้พระเถระนั้น เป็นพระชีนาสพ เพราะฉะนั้น ท่านเมื่อเล็งดู ก็ทราบว่าการปรารถนาของสองสามีภรรยา นั้น จะสำเร็จได้ จึงได้ทำการแย้มแล้ว ๆ หญิงนั้นเห็นอาการนั้นเข้าจึงพุทกะสามีว่า นาย พระคุณเจ้าของพวกเรา ย่อมทำการแย้ม ท่านคงจักเป็นเด็กนักรู้เพื่อน ๆ ฝ่ายสามีของนางตอบว่า ก็จักเป็นอย่างนั้น นางผู้เจริญ ดังนี้แล้ว หลีกไป ๆ นี้เป็นบุรพกรรมของสองสามีภรณานี้ ๆ

พวกเขาดำรงอยู่ในอัฐภาพนั้นชั่วอายุแล้ว ก็บังเกิดในเทวโลก เคลื่อน จากเทวโลกนั้นแล้ว, หญิงนั้นบังเกิดในเรือนนักรู้เพื่อน (ฝ่าย) ชายบังเกิดใน เรือนของเศรษฐีแล้ว ๆ พระอุคเสนนั้น เพราะว่าตนให้คำตอบแก่ภรณานี้ ว่า จักเป็นอย่างนั้น นางผู้เจริญ จึงท่องเที่ยวไปกับพวกนักรู้เพื่อน อาศัยบิณฑบาต ที่ถวายแล้วแก่พระเถระชีนาสพ จึงบรรลुพระอรหัตแล้ว ๆ

ฝ่ายลูกสาวนักรู้เพื่อนนั้นคิดว่า อันใดเป็นคติของสามีเรา อันนั้นเอง ก็เป็นคติแม่ของเรา ดังนี้แล้ว บวชในสำนักนางภิกษุณีทั้งหลาย ดำรงอยู่ ในพระอรหัตแล้วแล ๆ